

UPPLANDS-BRO
KOMMUN

Planprogram för centrala Bro

Framtidens hållbara småstad

Vision Centrala Bro

Bro ska utvecklas från en tätort med förortskaraktär till en trivsamt plats med småstadskänsla. Småstadsmiljön i framtida centrala Bro upplevs som en trygg, trivsamt, levande och tillgänglig plats. Där närheten till Mälaren och omgivande landsbygd tas tillvara och utvecklas. Den fysiska och sociala sammankopplingen har ökat, såväl inom området som till resten av kommunen. I centrala Bro och framförallt Bro Torg samt stationsområdet, finns en hög tillgänglighet till offentlig och kommersiell service. Småstads-

miljön och livet i Bro speglar områdets befintliga värden och historiska karaktär samt dess mångfald och lokala identitet.

Vi utvecklar Bro till en modern småstad genom att förtäta centralt och längs Enköpingsvägen med bebyggelse av småstadskaraktär. Vi knyter ihop de centrala delarna av Bro med stationen och Bro Mälarstad söder om järnvägen genom att utveckla stråket från Bro Torg längs med Köpmanvägen och stationen.

Definition av begreppet småstad

Småstaden är en sammanhållen och trygg plats där handel och arbetsplatser integreras med bostadsområden, mötesplatser och rekreationsytor. Småstaden har torg och stadsgata för handel och nöjen. Småstaden består av småskalig,

vacker bebyggelse med enhetligt harmoniserande färgsättning.

Beslutsvägarna i småstaden är korta och transparenta. Småstaden präglas av tillit till det offentliga och tillit människor emellan.

Innehåll

Vision centrala Bro	2
Inledning	3
Programförslag och framtida utveckling	6
Planområdets förutsättningar och avgränsningar	16
Bros historia och Bro idag	24
Översiktliga konsekvenser av planprogrammet	26

Inledning

Planprogram för centrala Bro utgår från kommunens vision "Ett hållbart Upplands-Bro, kommunen som ger plats" och det arbete som genomförts med FÖP Bro samt de projektdirektiv som beslutats av kommunstyrelsen för projektet Omdaning Bro. Den strategiska inriktningen är tydlig – att gå från en tätort med förortskänsla till en sammanhållen stad med småstadskänsla. För att säkra inriktningen pekar planprogrammet ut flera viktiga ställningstaganden samtidigt som öppenhet och flexibilitet eftersträvas. Detta för att möjliggöra bred delaktighet i fortsatt arbete bland invånare, intressenter, befintligt och framtida näringsliv, civilsamhälle och föreningsliv. Bro ska utvecklas till en plats för alla, där utrymme ges för ett aktivt fritidsliv, ett hållbart liv och hälsa, lustfyllt lärande, meningsfullt åldrande, variation i boende, tillgänglighet till natur och rekreation samt ett varierat utbud av kommersiell service och möjlighet till arbete. Upplands-Bro kommun och tätorten Bro har en stark tillväxt med en prognostiserad befolkningstillväxt om ungefär 2% per år.

Programmets syfte

Syftet med planprogrammet är att tydliggöra strategisk viljeinriktning för kommande detaljplanearbete och därmed ta strategiska styrdokument såsom ÖP (2010), FÖP Bro (granskning) samt PM Projektdirektiv Omdaning Bro (KS 21/0226) ytterligare ett steg närmare ett genomförande. Det är därför av största vikt att planprogrammet i ett tidigt skede möjliggör potentialen att bredda kommunens beslutsunderlag genom delaktighet där intressenters och berörda parter erfarenheter och synpunkter tillvaratas. Intressenter ska ges möjlighet till både insyn och påverkan. Vid arbetet med programmet ska samråd genomföras i linje med det delaktighetsarbete som pågår inom kommunen, samt följa de regler som gäller för detaljplanearbete enligt Plan- och Bygglagen.

Jag föreställer mig att det i Bro om 10 år finns fler parker, fler butiker och större centrum.

Plandirektiv

Det finns en tydlig strategisk inriktning att omdana de centrala delarna av Bro, dels för att skapa utrymme för tillväxt, dels för att överbrygga de fysiska barriärer som är ett resultat av tidigare planeringsideal och även vända utvecklingen i området. Direktiven är tydliga;

- Att binda samman Bro till en levande och trygg plats med småstadskänsla.
- Att överbrygga fysiska barriärer såsom Enköpingsvägen genom omvandling med inriktning småstadsgata med kantstensparkering och utrymme för fotgängare och cyklister, samt förtätning med ny bebyggelse längs med vägen.
- Utveckla Köpmanvägen till ett levande stråk som binder samman Bro Station med Bro Torg och i förlängningen med nya bostadsområden söder om järnvägen.
- Att utveckla och binda samman olika stråk genom att skapa fler och tydliga kopplingar mellan Bros olika delar.
- Integrera flera olika funktioner i stadsrummet såsom; aktiva mötesplatser, blandade boendeformer, kommersiella lokaler, handel/service, arbetsplatser och integrerat gaturum för såväl fotgängare, cyklister, bilister och kollektivtrafik.

Centrala Bro genomgår en omdaning för att möta framtiden, men utan att för den skull förlora sin lokala prägel, historia, unika identitet och stora natur- och kulturvärden. Omdaningens omfattar dels fysisk planering såsom beskrivs i planprogrammet men även av sociala aspekter där delaktighet och samhällets samlade förmåga att delta i och driva utveckling är grunden för en framgångsrik omdaning.

Delaktighet som metod och verktyg för utveckling

För att stärka social hållbarhet krävs det att delaktighet genomsyrar utvecklingen av centrala Bro. När invånare och andra intressenter deltar i utvecklingen möjliggörs en mångfald av perspektiv. Delaktighet skapar även en större acceptans för åtgärder och ökar tilliten hos invånarna.

När jag hör begreppet småstad tänker jag på en plats som ska vara tillgänglig för alla.

För att systematiskt arbeta med delaktighet utifrån Bros unika förutsättningar drivs metodutveckling inom samhällsplaneringens samtliga områden. Inriktningen är att genom att vidareutveckla, anpassa lokalt och även pröva olika verktyg för delaktighet skapa möjligheter för forskningssamarbeten samt följeforskning.

Arbetet med metodutveckling är centralt för att nå ett socialt hållbart samhälle, det vill säga ett samhälle karaktäriserat av sammanhållning, högt samhälls-engagemang, tillit till såväl samhället som mellan medmänniskor och därmed en stärkt och utvecklad kollektiv förmåga.

Trygghet

Bro är sedan 2014–2015 klassat som ett utsatt område genom polisens Nationella operativa avdelningens lista (NOA). Miljön präglas till viss del av livskvalitetsbrott i kombination med narkotikaförsäljning och oroligt beteende. En upplevd ökning av ungdomar som värvas till destruktiva miljöer och grupperingar av invånare koncentrerat till ytor med visst insynsskydd har även identifierats. En gemensam nämnare för dessa ytor är att de vanligtvis inte beträds av andra invånare då de upplever en oro att passera vissa platser.

Bro kan idag uppfattas som slitet då markområden och markutrustning i området genom åren utsatts för skadegörelse samt slitage. Platsen förmedlar även ett negativt första intryck av Bro centrum och en

En samlingsplats för mig är att kunna röra sig fritt utan att behöva känna mig otrygg.

fysisk barriär i form av Enköpingsvägen som delar upp tätorten i två olika delar och därmed bidrar till segregation.

Utvecklingen av centrala Bro ska leda till följande mål:

- Ett tillgängligt och levande centrum och en mötesplats som välkomnar alla målgrupper och som genomsyras av gemenskap.
- En attraktiv och aktiv utemiljö där invånare kan vistas alla dygnets timmar utan att uppleva otrygghet, rädsla eller utsatthet.

Barnrättsperspektiv

Genom att utveckla centrala Bro till en småstad präglad av gemenskap skapas goda förutsättningar för en ökad attraktivitet och trygghet. En socialt hållbar utveckling av området gynnar barnens nuvarande och framtida förutsättningar till ett hållbart liv och hälsa.

Barn är brukare av det fysiska rummet likt alla andra samhällsmedlemmar, men det finns ibland en risk att barnperspektivet blir mindre synligt i planeringen och utformningen av våra allmänna platser. Vi ska därför se till barnens särskilda behov och önskemål i utvecklingen av Bro och skapa ytor som är fokuserade på barns lek. När barnen trivs och vill vara med i det offentliga rummet har vi goda förutsättningar för att centrala Bro ska vara en trivsamt och trygg plats för alla.

Utvecklingen av centrala Bro ska leda till följande mål:

- En god miljö för barnen säkras under såväl dagtid, dvs i samband med skola, förskola och fritidsverksamhet, samt vid fritidsaktiviteter utanför skoltid såsom föreningsliv, idrott samt att möta vänner under eftermiddagar, kvällar och helger.
- Barn har tillgång till park- och lekytor som är väl integrerade i bostadsbebyggelsen och som kan nås av barnen via trygga och säkra gång- och cykelvägar.

Stjärnparken i centrala Bro.

Det jag tycker om med Bro är Stjärnparken eftersom det finns ytor att leka med kompisar och spela fotboll.

Programförslag och framtida utveckling

Bro ska utvecklas till en levande småstad karaktäriserad av gemenskap, en plats att mötas och verka på. För att uppnå detta krävs planförutsättningar som tar både fysiska och sociala aspekter i beaktande. Det handlar om att skapa aktiva mötesplatser, att möjliggöra kopplingar som sammanbinder Bros olika delar. Det handlar även om att under samhällsbyggnadsprocessen och i bred dialog med aktörer och intressenter hitta hållbara lösningar för bebyggelse och infrastruktur som präglas av småskalighet och småstadskaraktär. Därför är det av största vikt att skapa förutsättningar för flexibilitet och dialog men samtidigt inte tappa strategisk inriktning eller helhetsperspektiv.

Några vägledande principer i fortsatt detaljplanarbete är därför viktiga att ta fasta på:

- Förtätning görs i befintliga miljöer.
- Planeringsinriktningen går från funktions-separerat till integrerat stadsrum.
- En variation av upplåtelse- och boendeformer eftersträvas.
- Gestaltningen är småskalig och stadsmässig, där offentligt, privat och halvprivat möts.
- Fysiska barriärer byggs bort och varsamhet i gestaltning sker där olika planeringsideal möts. Det handlar om att skapa gestaltningsmässiga och funktionella övergångar mellan det nya och det gamla. Samt att fortsatt utveckla Bro mot en småstad med småskalig och vacker bebyggelse.

- Arbetsplatser och kommersiell service är integrerade inslag i stadslivet och därmed en del i kommande detaljplanering.
- Plats och rum skapas i offentliga miljöer där invånare med olika behov, intressen och bakgrund kan mötas.
- Stråk och kopplingar i småstaden utformas på ett sådant sätt att de uppmuntrar rörelse och möjliggör fler möten mellan människor.
- Platser som kan uppfattas som "baksidor" eller otrygga aktiveras, programmeras och integreras med befintlig och kommande bebyggelse genom stråk och mötesplatser.
- Inriktning att stärka och tydliggöra kopplingar mellan natur och bebyggelse för att ta tillvara

Jag föreställer mig Bro om 10 år att orten växer med fler byggnader, samtidigt som man behåller den fina naturen runtomkring.

befintliga värden samt att tillgängliggöra närhet till natur såväl som bebyggelse och service, oaktat var invånare i Bro verkar och bor.

Fördjupade utredningar i samband med detaljplanearbete

- Fördjupat gestaltungsarbete
- Geotekniska förutsättningar
- Dagvattenhanteringens utformning
- Placering av tekniska försörjningssystem
- Bullerstudier
- Avgränsningar mot befintliga natur- och kulturmiljövärden
- Trafikanalyser
- Parkeringsutredning
- Utredning busstrafik i befintligt och omgestaltat gatunät
- Riskanalys tung trafik
- Cykelbaneutredning
- Segregationsanalys

Detaljplanearbetet föreslås ske i olika etapper.

En integrerad samhällsbyggnadsprocess

För att underlätta utvecklingen av centrala Bro och inte tappa kraft, riktning och genomförandeförmåga i kommande detaljplanearbete har en samhällsbyggnadsprocess beslutats av kommunstyrelsen i Upplands-Bro. Utvecklingen i Bro är omfattande och komplexiteten stor ur ekonomiska, fysiska och sociala aspekter samt ur perspektivet markförhållanden. Bedömningen är att flexibilitet och löpande konsekvensanalyser är av största vikt i fortsatt arbete. Enligt kommunstyrelsens beslut innebär processen att uppstart av flera detaljplaner hanteras parallellt samt att frågor rörande gestaltning, volymer, genomförbarhet, bedömning av risker m m hanteras utifrån ett helhetsperspektiv. Detta för att säkerställa kommunens inriktning bland samtliga intressenter, såväl invånare som exploatörer och näringsidkare.

Utvecklingen i centrala Bro utgår från tre prioriterade områden; **BRO TORG**, **ENKÖPINGSVÄGEN** och **KÖPMANVÄGEN** med start Bro Torg. Prioritering inom och mellan områdena görs löpande. Detaljplanearbetet anpassas efter den rådighet som kommunen och dess bolag har över aktuella markområden.

Bro Torg

Bro Torg utvecklas till en central, trygg och given mötesplats för alla Brobor där olika boendeformer, kommersiell service, kultur och arbetsplatser möts och skapar rörelse och aktivitet under dygnets alla timmar. Utvecklingen kring Bro Torg möter Köpmanvägen vid Brorondellen som omgestaltas till en traditionell och småstadsmässig fyrvägskorsning. Tyngdpunkten rörande kommersiell service och handel förskjuts söderut för att möta utvecklingen av Köpmanvägen. Bebyggelsen i området är vacker och utvecklas småskaligt och harmoniskt i övergången mellan befintliga byggnader samt i relation till nya. Detta avser såväl skala som gestaltning. Bro Torg utvecklas till Bros hjärta, det vill säga en central plats för människor att mötas. Befintliga byggnader såsom Broskolan utvecklas och omvandlas med inriktning att öka dagbefolkningen i området genom till exempel tillkomsten av nya arbetsplatser.

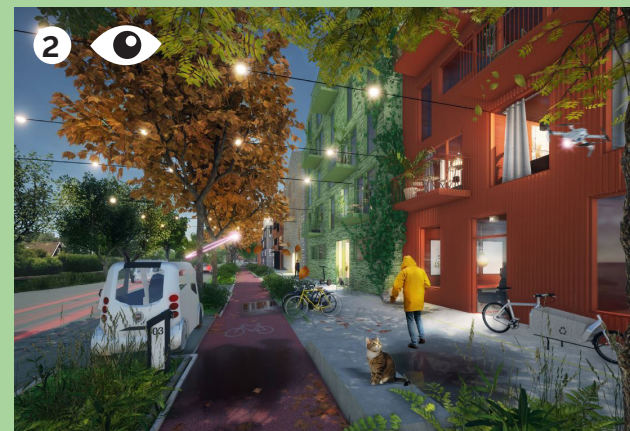

Bro Torg med vypunkter..

Enköpingsvägen

Enköpingsvägen omdanas från karaktären genomfartsled till ett småstadsmässigt huvudstråk med förtätning längs med vägen. Enköpingsvägen blir en småstadsgata med nya kopplingar som binder samman Bros olika delar och på så sätt utvecklar rörligheten i området och därmed stärker sammanhållningen och småstadskänslan. Detta bör ske med hjälp av förtätning med bebyggelse av småstadstyp och medveten gestaltning av gaturummet. Förtätningen ska möjliggöra både fler bostäder och fler lokaler för verksamheter. Fler trafikslag ges utrymme och det skapas fler säkra övergångar för fotgängare. Förtätning ska inte begränsa framkomlighet för till exempel busstrafik.

Enköpingsvågen med vypunkter..

Köpmanvägen

Köpmanvägen utvecklas till ett levande stråk som knyter ihop Bro Torg med stationsområdet. Detta med hjälp av gestaltning samt genom att skapa målpunkter samt mötesplatser och plats för aktiviteter längs med stråket. Vid utveckling av ny bebyggelse längs med Köpmanvägen är det viktigt att även denna får en gestaltning som för tankarna till småstad och harmoniserar med befintlig omgivande bebyggelse. Köpmanvägen som stråk ska ha utrymme för blandade trafikslag samt för småskaliga kommersiella verksamheter. Köpmanvägen ska utvecklas till ett livskraftigt stråk. Här är temporära aktiviteter, trygghetsarbete och rekreationella möjligheter viktiga inslag. Dessa aspekter lyfts därför in tidigt i utvecklingsarbetet för att arbeta med faktisk förändring under processen, dvs på kort och lång sikt. I utvecklingsfasen tas redan med beaktande av framtida driftkostnader.

Köpmanvågen med vypunkt..

Näringsliv

Upplands-Bro kommun ska vara en trygg, trivsamt och attraktiv kommun att arbeta, bo och vistas i. Därför ska planprogrammets inriktning skapa förutsättningar för bättre villkor genom ökad valfrihet, höja kvaliteten i välfärden och skapa en företagervänlig miljö. Näringslivsperspektivet är därför en integrerad del i all fysisk planering och lyfts tidigt in i fortsatt detaljeplanearbete med de tre prioriterade områdena; Bro Torg, Enköpingsvägen samt Köpmansvägen.

Ett hållbart näringslivsarbete genererar tillväxt och skapar utrymme för välfärd, ökat välstånd och livskvalitet. Det ger möjlighet till egenförsörjning och att nå drömmar, stora som små. Med fler växande företag kan kommunen erbjuda ett ökat utbud av välfärdstjänster. Ett integrerat och strategiskt arbete där näringslivsaspekter, sociala aspekter och fysisk planering ingår i ett tidigt skede är en förutsättning för att skapa framtidens småstad. Målet är ett diversifierat näringsliv, det vill säga näringslivet i Bro ska vara mångsidigt och variera geografiskt, med olika typer av företag och storlek. I Upplands-Bro kommun ska arbetstillfällena på sikt vara fler än antalet invånare. Detta utgör en central del i utvecklingen av Bro och den hållbara småstaden.

Strategisk inriktning på näringslivet

Företag ska se kommunen och Bro som en attraktiv plats att etablera sig på där man som företagare ges möjligheter att växa. Genom ett gott företagsklimat kan nya arbetstillfällen erbjudas och livskvalitet skapas för Brobor.

För vidare planarbete rörande utvecklingen av centrala Bro och särskilt knutet till Bro Torg samt stationsområdet tas näringslivsarbetets inriktning i beaktande. I fortsatt planarbete ska ökade möjligheter till arbetsplatser och därmed dagbefolkning i centrala Bro säkerställas samt övrig kommersiell service för ett levande Bro.

God service och myndighetsutövning

Upplands-Bro kommun ska erbjuda en effektiv, tillgänglig och rättssäker myndighetsutövning. Det är en del av den framtida småstaden. Servicenivån ska vara hög, med ett tydligt invånarfokus. Arbetet med att tillgängliggöra information samt förenkla och effektivisera företagets kontakter med kommunen är centralt för att nå kommunens mål.

I småstaden Bro finns en hög tillgänglighet till offentlig och kommersiell service. Kommunens och bostadsbolagens olika verksamheter finns etablerade kring Bro Torg, invånarnas upplevda delaktighet,

tjänsternas närhet och den goda dialogen utmärker kvaliteten i bolagens och kommunens tjänster. Kring Brohuset utvecklas ett nät av servicekontorskaraktär där invånarna kan få stöd i samtliga frågor kopplat till välfärdsuppdraget på ett och samma ställe. God kommunikation, hög delaktighet och god service ökar tilliten och stärker demokratin.

Näringsliv och arbetstillfällen i småstaden Bro

I framtiden har Bros attraktivitet bland invånare, besökare, verksamheter och företag ökat. En variation av näringslivsaktörer väljer att investera, bygga eller etablera verksamheter i området och närheten till arbetsplatser ökar därmed. Kring Bro Torg finns ett varierat utbud av restauranger, bagerier och caféer. Samhällsna tjänster, närservice och olika näringsverksamheter samsas kring torget och kring stråken som leder till torget. Dessa innehåller olika funktioner, binder samman och stärker känslan av en hållbar småstad.

I Bro är föreningslivet starkt och med flera offentliga verksamheter och arbetsplatser ökar vuxennärvaro och köpkraften. Detta stärker såväl positiv social kontroll som tryggheten i samhället.

I småstaden Bro finns möjligheter till yrkeshögskoleutbildningar genom nya etableringar inom utbildningsområdet. Invånare som genom studier och arbete stärker sin etablering i samhället bor i högre grad kvar i området, samtidigt som inflyttning av personer och

hushåll från andra platser ökar. I området har medelinkomsten ökat samt förvärvsfrekvensen. Antalet besökare från andra områden som tar del av utbudet av handel, service och upplevelser har ökat.

Natur och rekreation

Med närhet till natur och grönområden finns idag rekreationella värden nära till hands i Bro. Likaså finns andra värden såsom en idrottsplats, bibliotek, badhus och den nyligen anlagda Stjärnparken, samt flertalet grusplaner och mindre grönytor.

I utvecklingen av centrala Bro ska befintliga värden, såsom koppling till Mälaren och andra naturvärden tillgängliggöras och lyftas fram. Det behöver även utvecklas platser att mötas på, exempelvis paviljong med regn- och snöskydd, belysning och en upplevelsestig som binder samman olika delar av Bro med definierade målpunkter och aktiviteter knutna till desamma. Bro IP som ansluter till upplevelsestigen utvecklas till en mötesplats för alla.

Utvecklingen av centrala Bro ska leda till:

- Mötesplatser med ett brett och varierat innehåll som är relevant och attraktivt för alla Brobor och besökare.
- Trygga och attraktiva fysiska kopplingar till omgivande naturområden. I Bro är småstaden nära likväl som kontakten till vatten och omgivande landsbygd.

Tekniska lösningar

Dagvatten

Hållbar dagvattenhantering och lokalt omhändertagande av dagvatten eftersträvas, t ex genom, trög avledning, ytlig avrinning, avledning av dagvatten från hårdgjorda ytor och tak till grönytor eller till andra ytor med genomsläpplig beläggning.

Vatten och avlopp

Området för planprogrammet är sedan tidigare försedd med koppling till kommunalt vatten och avlopp, ingen förändring av detta avses i planförslaget.

Värme

Planområdet ligger inom och kopplas till Bro tätorts fjärrvärmenät.

El, tele, bredband

Planområdet ligger inom tätorten och ska förses med tele och bredband i samma utsträckning som resten av tätorten. Hållbara lösningar för elförsörjning, exempelvis solceller på tak i söderläge, uppmuntras.

Avfall

Avfallsutrymmen ska dimensioneras så att så kallad fastighetsnära källsortering kan ske av det avfall som uppkommer inom planområdet. Sophantering ska lösas inom respektive detaljplan.

Planområdets förutsättningar och avgränsningar

Framtidens hållbara småstad

Småstaden har framtiden för sig. Med en växande urbanisering och Bros läge i en storstadsregion med stora natur- och kulturvärden finns goda förutsättningar att utveckla Bro till en levande plats med goda livsmöjligheter där människor ges utrymme att bo och verka.

För att utveckla en plats som håller över tid, med ständiga förändringar i omvärlden, tar Upplands-Bro kommun utgångspunkt i Agenda 2030 och dess mål. Hållbarhet är därmed styrande och centralt i all samhällsutveckling.

Planprogrammet utgår därför från social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet genom att tematiskt definiera och geografiskt föreslå viktiga funktioner som aktiva mötesplatser, förtätning i befintliga miljöer, ta tillvara och utveckla platser med naturvärden och rekreationella möjligheter, skapa utrymme och förutsättningar för klimatneutrala transportalternativ samt skapa förutsättningar för att definiera framtida exploateringsmöjligheter med inriktning god samhällsekonomisk hållbarhet.

Markägoförhållanden

Marken i området ägs av kommunen eller kommunens bolag, av fastighetsbolaget Hembla samt av privata markägare.

Utdrag ur kommunkartan som visar kommunalt ägd mark.

Programområdets avgränsning

Området för programarbetet består av tre sammanhängande delar. Den första omfattar Enköpingsvägen från Råbyrondellen till Finnstarondellen och de fastigheter som ligger norr och söder om vägen i denna sträckning. Den andra delen vid Bro centrum sträcker sig genom området norrut och avgränsas av Råbyområdet till väster, parken som ligger norr om centrum och österut i gränsen mellan centrum och Finnstaområdet. Det tredje delområdet är Köpmanvägen ner till Prästvägen och de fastigheter som ligger öster och väster om denna. Den exakta gränsdragningen kan komma att justeras i kommande detaljplanering.

Hela utbredningen av det föreslagna programområdet.

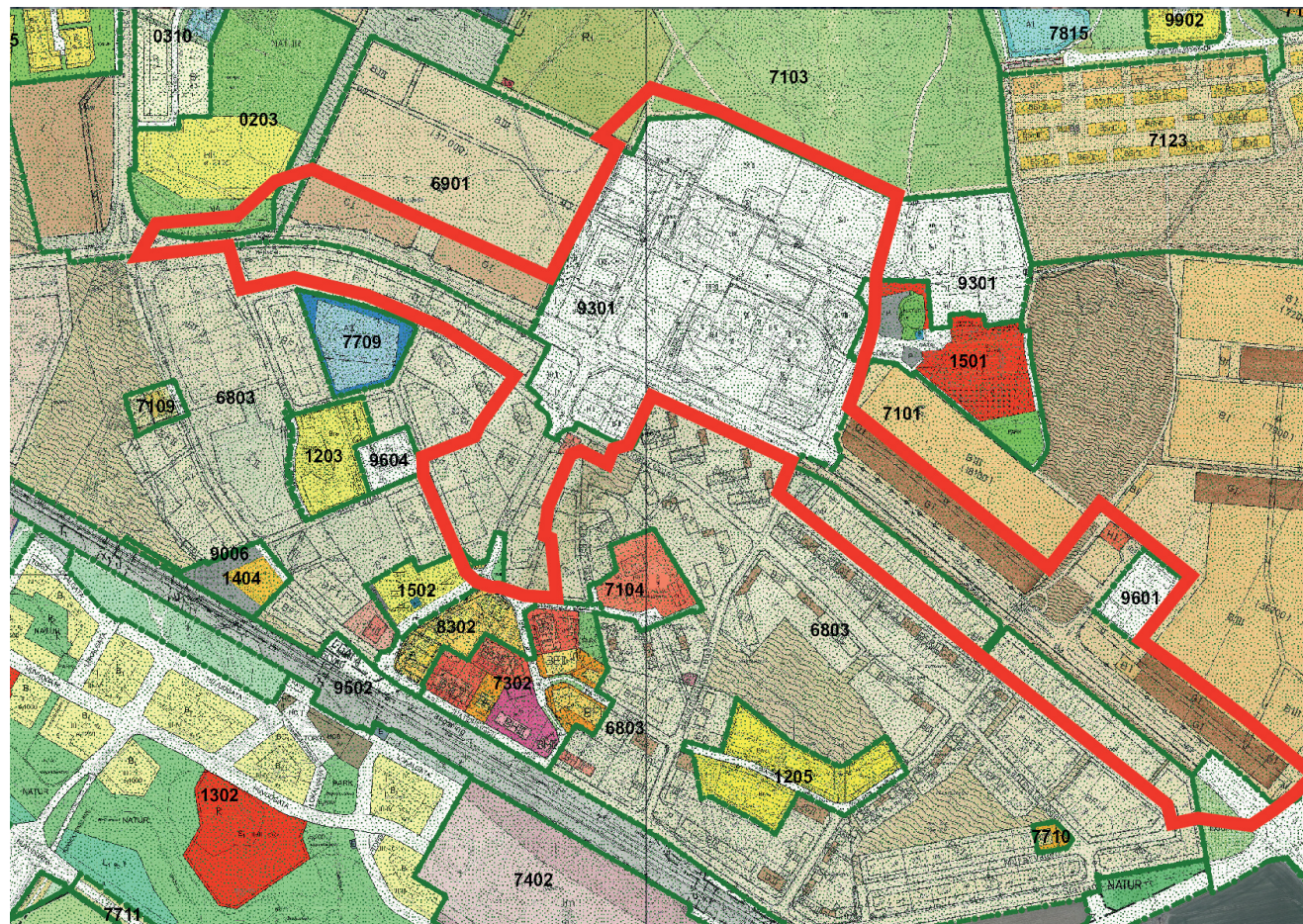
Gällande planer och inriktning för fortsatt detaljplanearbete

I programområdet gäller i dagsläget följande planer, från väster till öster: 0203, 6901, 6803, 9301, 8302, 7101, 9601, 0208.

Styrande dokument och planförutsättningar

Dessa dokument är förutsättningar för programförslaget och kommande detaljplanearbete.

- Översiktsplan 2010.
- FÖP Bro, under granskning och ej beslutad vid planprogrammets färdigställande.
- Mål och budget 2022.
- Markstrategi tätort Bro.
- Utvecklingsprogram Stationsområdet.
- Omdaning Bro: Projektdirektiv, beslutade av KS 14 april 2021.
- Spacesyntax analys i samband med förstudie Brostationsområdet.

Dessa detaljplaner gäller i dag i Bro.

Översiktsplan

Den kommunövergripande översiktsplanen för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010 antogs av kommunfullmäktige i december 2011.

Översiktsplanen är utformad för att möjliggöra en hållbar samhällsutveckling samtidigt som kommunen ges möjlighet till expansion. Översiktsplanen syftar till att stödja Upplands-Bro som tillväxtkommun och blickar cirka 20-30 år framåt i tiden. Planberedskap ska finnas för en befolkning på omkring 35 000 invånare i kommunen år 2024. Kommunen planerar därmed med god marginal för att bidra till den fortsatta bebyggelseutveckling som behövs enligt Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUFS 2010.

Övergripande planeringsinriktning är enligt översiktsplanen:

- Säkra kommunens tillväxt och långsiktigt hållbara utveckling i ekonomiskt, socialt och miljömässigt avseende.
- Möjliggöra utbyggnad av transportsystem och bebyggelsestruktur som stimulerar hållbar tillväxt i en storstadsregion.
- Principen ska vara att all exploatering ska bära sina egna kostnader i form av grönstruktur, vägar, VA-ledningar och annan infrastruktur.
- Värna och vidareutveckla historiska värden, kulturell särart och unika natur- och miljökvatiteter.

FÖP Bro 2040

Under vintern 2018 gav kommunstyrelsen samhällsbyggnadschefen i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan för Bro. I uppdraget ingår att särskilt belysa social hållbarhet, barnperspektivet, ett förändrat klimat och trafikens brister och behov. Utöver dessa teman förhåller sig planen också särskilt till FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030.

Samhällsbyggnadskontoret har tagit fram förslag till fördjupad översiktsplan (FÖP) för Bro tätort. Den 26 maj 2021 fattade kommunstyrelsen beslut om att skicka ut den fördjupade översiktsplanen för Bro (FÖP Bro 2040) på granskning. Granskningsperioden pågick 7 juni – 30 september 2021.

FÖP Bro tar ett helhetsgrepp om utvecklingen i tätorten och förtydligar förutsättningarna och inriktningen på den fysiska planeringen i Bro på lång sikt. Planen visar kommunens mark- och vattenanvändning fram till 2040 med utblick mot 2050. FÖP Bro ska underlätta för kommande processer som detaljplanering, bygglovsfrågor och annan tillståndsprövning. Den ska vara vägledande för exploatörer och andra som har ett intresse av att delta i kommunens utveckling. Planen ska också ge stöd för kommunens egna prioriteringar i arbetet för ett mer ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart samhälle.

Horisontåret för planen är 2040 med utblick mot 2050. Den rumsliga avgränsningen är den antagna tätortsavgränsningen för Bro enligt FÖP 2016 med fyra förslag till ändringar.

FÖP Bro är en geografisk fördjupning och utgör alltså en ändring av ÖP 2010. FÖP Bro 2040 ersätter kapitel 10 i ÖP 2010, "Bro". FÖP Bro innebär också förändringar i kapitlen om boende och infrastruktur för de delar av Bro som ligger innanför tätortsgränsen. I övrigt fortsätter alla kapitel i ÖP 2010 och FÖP 2016 att gälla som vanligt. Det innebär att vissa temaavsnitt, som exempelvis risk och säkerhet och teknisk försörjning, inte beskrivs ingående i och med att ÖP 2010:s riktlinjer fortfarande gäller. Däremot tas dessa aspekter upp i de fall där FÖP Bro föreslår något där det krävs särskild hänsyn eller där vi ser att det förekommer en målkonflikt.

FÖP Bro innehåller fem utvecklingsstrategier:

1

Centrala Bro ska utvecklas till en modern småstad

Vi utvecklar Bro till en modern småstad genom att förtäta centralt och längs Enköpingsvägen med bebyggelse av småstadskaraktär. Vi knyter ihop de centrala delarna av Bro med stationen och Trädgårdsstaden söder om järnvägen genom att utveckla stråket från Bro Torg mot Köpmanvägen och stationen.

2

Bro torg ska vara en trygg och levande mötesplats

Torget ska vara tryggt, välkomnande och tillgängligt för alla; kvinnor och män, flickor och pojkar, unga och gamla från alla delar av Bro. Förtätning och gestaltning av torget och aktivering av ytorna runt omkring ska bidra till en levande och trivsamt mötesplats för alla.

3

Broborna ska få närmare till Mälaren

Vi stärker kopplingen till Mälaren genom att förstärka gång- och cykelvägar, peka ut besöksmål vid vattnet för utveckling, och genom att bygga ihop tätorten hela vägen från Tegelhagen och Rättarboda till centrala Bro.

4

Bro Station ska bli en knutpunkt och mötesplats som binder ihop norra och södra Bro med varandra

Bro Station ska utvecklas för att möta behoven hos en växande befolkning. Med gestaltning, fler funktioner och aktivering av allmänna platser ska stationen bli en mötesplats norr och söder om järnvägen.

5

Naturen och kulturen ska få ta plats i Bro

Vi sätter värde på naturen som finns i och runt omkring Bro. Vi uppmuntrar till bebyggelse som harmonierar med kulturlandskapet och bidrar positivt till både grön och blå infrastruktur och ekosystemtjänster i kommunen.

Övergripande mål och budget

Upplands-Bro kommun styrs genom en vision om hur kommunen ska utvecklas mot 2035. Visionen lyder "Ett hållbart Upplands-Bro – kommunen som ger plats". Visionen omsätts i ett strategi- och styrsystem som tar sin utgångspunkt i vad Upplands-Bro gör för bättre service och nytta för invånarna.

Vilka effekter och vilka långsiktiga resultat som ska uppnås beskrivs i kommunens övergripande mål. Dessa mål utgår ifrån att Upplands-Bro möter invånarnas förväntan på kvalitet och service och där social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet genom-syrar det dagliga arbetet och samhällsbygget.

Upplands-Bro har sex övergripande mål som beskriver effekter och resultat som ska uppnås.

Målen är:

- **STÄRKA DEMOKRATIN** – invånare är involverade och engagerade i frågor som berör dem själva och samhället i stort.
- **MENINGSFULLT ÄLDRA** – livskvalitet och känslan av meningsfullhet hos våra äldre invånare är god.
- **LUSTFYLLT LÄRANDE** – i Upplands-Bro skapas lust till lärande och utveckling för dagens och morgondagens invånare.
- **HÅLLBAR HÄLSA OCH LIV** – invånare i Upplands-Bro mår bra både fysiskt och psykiskt och känner trygghet i vardagen.
- **HÅLLBART SAMHÄLLSBYGGANDE** – Upplands-Bros befolkning växer med 2 % varje år och samhällets utveckling tar tillvara kommunens unika plats.
- I Upplands-Bro finns **FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VALFRIHET OCH KONKURRENSNEUTRALITET**.

Omdaning Bro

Våren 2021 fattade kommunstyrelsen beslut om projekt-direktiv för Omdaning Bro.

Utvecklingen inom ramen för Omdaning Bro ska karaktäriseras av faktisk och bestående förändring i den fysiska miljön och ta sig uttryck i ett levande Bro Torg, en utveckling av centrumfunktioner som binder samman utvecklingen runt stationsområdet med de centrala delarna av Bro, samt utveckling av bostäder och infrastruktur.

För att tydliggöra inriktningen i arbetet har social hållbarhet samt utveckling mot framtidens småstad överordnats som riktning och perspektiv i kommande fysisk planering och utvecklingsarbete. Detta innebär att fysisk planering och sociala aspekter integreras tidigt i processen och blir vägledande för arbetssätt och metodutveckling i projektet. Hållbarhet handlar i mångt och mycket om människors möjlighet att leva ett bra liv. Att ha ett arbete att gå till, bra skolor för barnen och en känsla av trygghet – ett samhälle att växa upp, leva och verka i. Ett hållbart samhälle. Omdaning Bro ska initiera, aktivera och engagera dess intressenter med detta som utgångspunkt och utveckla metoder för samverkan.

I framtidens hållbara småstad Bro står hög tolerans, trygghet och människors lika värde i centrum. Människor känner tillit till samhällets institutioner och har förtroende för varandra. I småstaden Bro har många fler ett arbete att gå till och segregationen har minskat.

Småstaden Bro har ett sammanhängande stråk från stationsområdet mot Bro Torg som präglas av mångfald i service och handel och centumbildningen har utvecklats och sträcker sig längs de centrala stråken. Exempelvis har Köpmanvägen och Enköpingsvägen karaktären av småstadsgator snarare än en sträcka att passera eller en genomfartsled. Här kan man köra bil i låg fart, promenera eller låna en elcykel från den gemensamma cykelpoolen som finns tillgänglig för alla invånare och besökare via digitala verktyg. I småstaden Bro har nya bostäder utvecklats, med varierande upplåtelseformer som välkomnar människor i olika skeden av livet och som därmed har olika behov. Bro Torg är en livlig mötesplats med handel, service, bostäder, och arbetsplatser. Längs med Köpmanvägen möter man unga såväl som yrkesverksamma och äldre som rör sig mellan skola, arbete, station, bostad och fritidsaktiviteter.

Småstaden Bro är en plats där näringsliv och tillkomsten av arbetstillfällen är en integrerad och naturlig del i småstadslivet. I den trygga småstaden Bro samlas invånare och besökare kring nöjen, handel och service och alla uppskattar det lugna men ändå aktiva småstadslivet kombinerat med fantastisk natur inpå knuten. I Bro finns det många olika miljöer som främjar samspel och möten. Både direkta möten med människor vi redan känner eller inte känner, men även indirekta möten, dvs att se andra och att själv synas. Bro har många bra mötesplatser där flera olika aktiviteter kan pågå sida vid sida, med eller utan interaktion. Miljöer som är flexibla och som kan möta upp många olika människors behov oavsett bakgrund, ålder eller intresse är också en del av Bro.

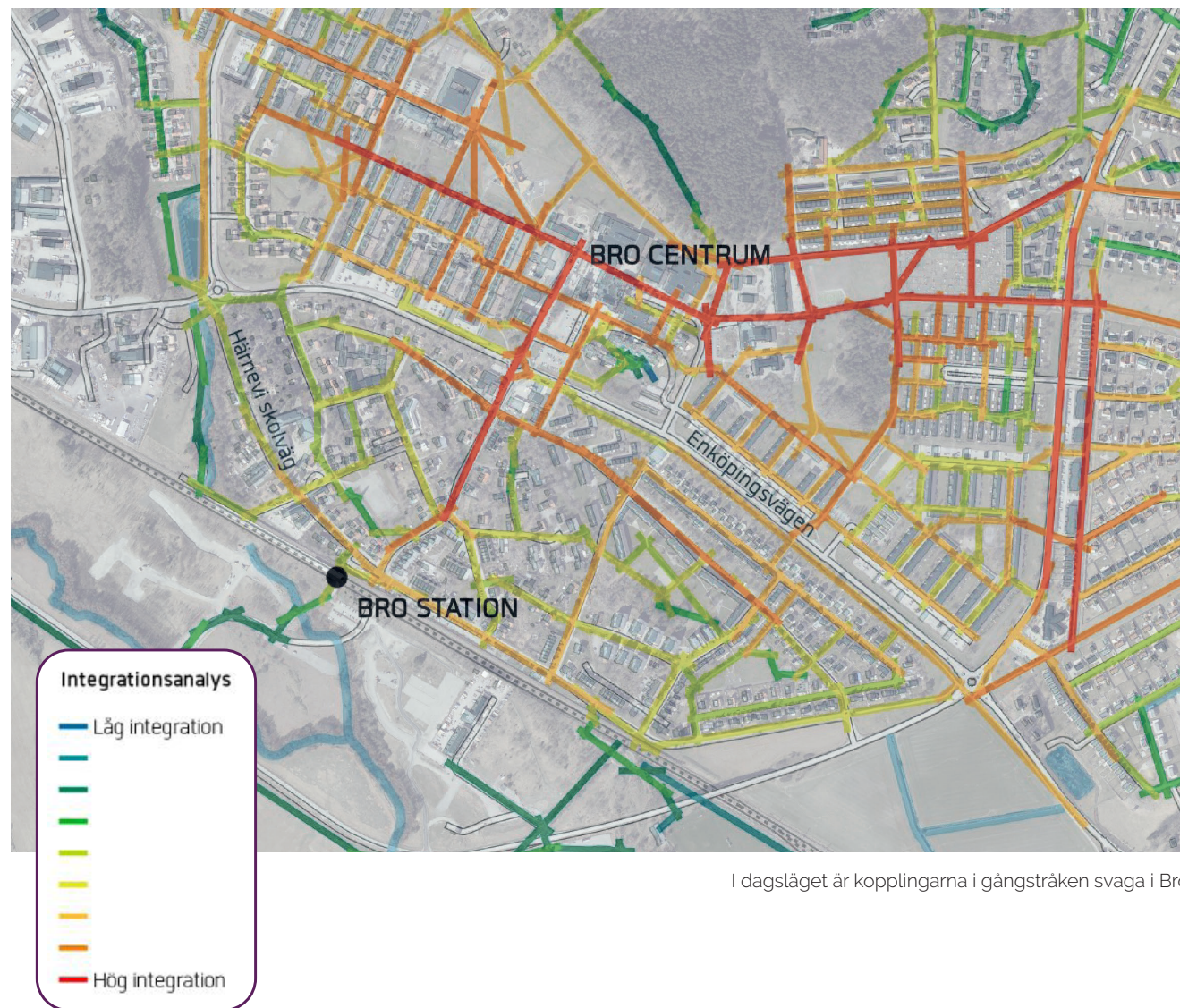
Ett socialt hållbart Bro är ett livskraftigt samhälle för alla..

Att binda samman Bro

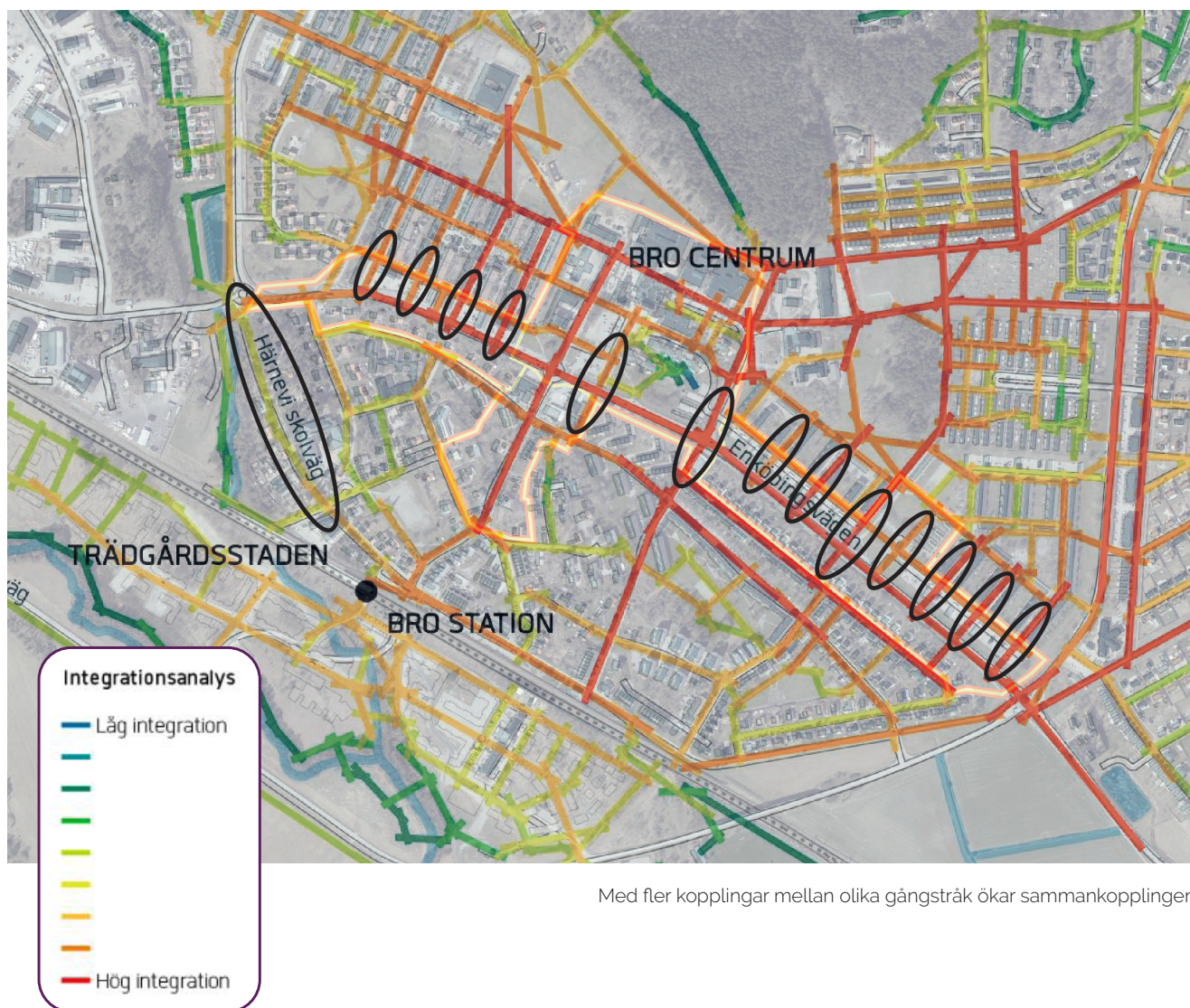
På följande sidor visas en så kallad integrationsanalys. Denna är framtagen i samband med den Förstudie av Bro stationsområde som genomförts. I förstudie finns följande text:

Beskrivning av nuläget

”Integrationsanalysen fångar hur väl sammanhängande gatunätet är, och stråk med hög integration kan sägas vara stråk som är tydligt orienterande i området. Dessa stråk har också potential för höga flöden, om de kombineras med viktiga målpunkter. Stråk med låg integration innebär ofta att området upplevs som avskilt från andra delar av tätorten. Analysen visar att centrum är centralt beläget i korsningen Köpmanvägen och de östvästliga gångstråken genom Råby och Finnsta. Köpmanvägen är också ett tydligt stråk mellan centrum och stationen.”

I dagsläget är kopplingarna i gångstråken svaga i Bro.

Med fler kopplingar mellan olika gångstråk ökar sammankopplingen.

Beskrivning av framtida effekter av fler kopplingar till Enköpingsvägen:

”Kartan beskriver integrationen i gångnätet i Bro när Trädgårdsstaden är utbyggd och Enköpingsvägen är ombyggd till stadsgata i enlighet med intentionerna i FÖP Bro 2040. Omvandlingen till stadsgata antas här innebära ökat antal korsningar tvärs Enköpingsvägen samt gångbanor på båda sidorna av gatan. Omvandlingen av Enköpingsvägen får stor effekt, och stråket har potential som ett viktigt orienterande stråk i Bro. Trädgårdsstaden blir förhållandevis lite integrerat, framför allt på grund av få kopplingar över spåren till den välintegrerade delen i norr.”

Planprogrammet har tagit det arbete som genomförts rörande integration, rörlighet och möjligheten att binda samma Bros olika delar i beaktande. Detta ligger till grund för fortsatt planarbete.

Bros historia och Bro idag

Bros historia

Brobygden har sedan 400-talet haft en bofast befolkning och de många fornlämningarna vittnar om detta. Bro kyrka uppfördes under 1100-talet och vid den tiden var Upplands-Bro en strategisk centralbygd mellan Birka, Sigtuna och Uppsala. Sjövägen var den dominerande kommunikationsleden. Norr om Husby låg gårdar eller byar; Råby, Finnsta, Skällsta och Härnevi. Gårdarna i Husby blev under 1500-talet frälsegårdar under godset Brogård.

Järnvägen drogs fram 1876 söder om byn Härnevi för i första hand malmtransporter mellan Bergslagen och Stockholm. I takt med att stationsläget vid Härnevi ökade i attraktionskraft flyttade samhället från läget vid kyrkan närmare stationen. I takt med att ångbåtstrafiken förlorade i betydelse till förmån för

Bro station 1910-1917.

Det jag tycker om med Bro är omgivningen och naturen samt gemenskapen.

järnvägen utvecklades Bro i läget mellan järnvägen och Enköpingsvägen till det nya navet för person- och godstransporter.

På 1950-talet började Bro att växa i ett betydligt snabbare tempo. Vid början av 1960-talet täckte Bro större delen av marken mellan järnvägen och Enköpingsvägen. Upplands-Bro kommun köpte marken öster om Enköpingsvägen som tillhörde gårdarna Råby och Finnsta och en omfattande utbyggnad genomfördes. Under åren 1968–1975 producerades 1900 lägenheter. En centrumanläggning uppfördes även nära Enköpingsvägen och centralt i samhället.

Den massiva bebyggelseexpansionen följdes av en lång tid med vikande efterfrågan på bostäder och lokaler. Så sent som 1995 revs flerbostadshus i Bro. På senare tid har den negativa situationen vänt, bland annat beroende på förlängningen av pendeltåget till Bro och Bålsta.

Bros karaktär och befintliga värden

Bro tätort karaktäriseras av järnvägssamhället från början av 1900-talet (Gamla Bro), 1960-talets miljonprogram (Råby och Finnsta) samt 1990-talet (Bro centrum). Gamla Bro präglas av låg bebyggelse om 1–3 våningar, medan Råby och Finnsta består av lamellhus i 3 våningar. Bro Centrum har något högre bebyggelse om 3–5 våningar.

I och i anslutning till Bro tätort finns idag parker, odlingsområden, jordbruksmark och skog.

Bro idag

Bros läge i regionen

Bro ligger i Upplands-Bro kommun som tillhör Stockholms län och ligger därmed i det kraftigt växande Storstockholm, vid gränsen till Uppsala län. Samtidigt ligger kommunen mitt i Mälardalen, en av Sveriges mest expansiva storstadsregioner som har ett strategiskt läge både i Sverige och i Norden. Pulsådror genom kommunen är järnväg och motorväg i form av Mälarbanan och E18. Kommunens nordvästliga läge i Storstockholm innebär också närhet till Arlanda. Regionen är en gemensam arbets- och bostadsmarknad och även handel samt service är i många delar regional. Infrastrukturerna i form av kommunikations- och ledningsnät binder ihop kommunerna inom regionen.

Stockholm tillsammans med Mälardalen håller på att utvecklas till en enda funktionell region. Från att ha legat perifert i Storstockholmsområdet ligger nu Upplands-Bro i en central del av regionen.

Bro tätort

Precis som på många andra platser runt om i landet är Bro en produkt av dåtida konventionella planeringsidéer och ideal. Här finns 1970-talets funktionalism, ”kyrkan mitt i byn”, villasamhällets framväxt runt kommunikationsstråk och bilens givna plats i samhället längs större stråk. I Bro finns även ett tydligt lokalsamhälle med starka krafter på gott och ont. Området karaktäriseras idag av synliga (fysiska) och osynliga (socioekonomiska) barriärer. Med andra ord finns här socioekonomiska och sociala utmaningar samt utmaningar i den fysiska miljön. Det pågår redan ett omfattande utvecklingsarbete i Bro, vilket är fördelat på flera olika aktörer. Utvecklingen kring de centrala delarna av Bro har stort fokus på en trygg och säker utemiljö med insatser från lokala fastighetsägare, kommunen, näringsliv och Polismyndigheten och genom Omdaning Bro. Även på den södra sidan om järnvägen pågår utvecklingsarbete med de nya bostadsområdena Trädgårdsstaden och Tegelhagen.

Kommunal service

I Bro centrum finns Brohuset med bibliotek, simhall med upplevelsedel, sporthall, dagcentral för äldre samt Brohuset. I Brohuset finns gym, café, babysim och vattengymnastik.

Finnstaskolan, Härneviskolan och Råbyskolan är så kallade F/5-skolor, dvs. har en organisation med förskoleklass och grundskola år 1–5 år. Broskolan har undervisning för årskurs 6–9.

Upplands-Brogymnasiet ligger i Kungsängen och ca 4 km från Bro ligger Säbyholms Naturbruksgymnasium.

Kommersiell service

I Bro centrum ligger bland annat mataffär, apotek, bankomat, blomsteraffär, optiker, frisör, skrädderi, kemtvätt och restaurang.

Längs stråket från centrum mot stationen finns mataffär, pizzeria, tobaksaffär, fotvård samt trafikskola. I Skällsta industriområde finns även handel.

Kommunikationer

Kollektivtrafik

Inom Bro tätort går busslinje 555 sträckan Kungsängens station - Bro(Finnsta) - Bro station - Råby - Skällsta industriområde och vice versa. Bussen är anpassad tidsmässigt efter pendeltåget till Stockholm.

Från Bro station kan man ta buss till Ådö och Smidö. Buss 554 går i rusningstid direkt till Kista.

Pendeltåget till Stockholms Central går i halvtimmes trafik och resan tar ca 30 minuter. Pendeltågsresan mellan Bro och Kungsängen tar ca 5 minuter. På natten går nattbussar mellan Stockholm-Kungsängen-Bro.

Efter att citybanan öppnades genomfördes Trafikverket en ÄVS-utredning som publicerades hösten 2020. I ett avsnitt om fortsatta förslag och utredningar lyftes behovet av tätare trafik väster om Kungsängen. Trafikverket och region Stockholm har inlett processen för lösningar som innebär att pendeltågen kan gå i 15-minuterstrafik vid Bro station. Tätare turer och ökad befolkning i Bro innebär ökat nyttjande av stationen och stationsområdet.

I Bålsta (med pendeltåg ca 7 minuter) finns närmaste fjärrtågstation där tåg mellan Västerås och Stockholm stannar.

Biltrafik

Bro ligger vid E18 som är den primära förbindelsen och försörjningsnerven för Stockholmsregionens nordvästra sektor. Påfart på E18 sker vid Skällsta.

Gång- och cykeltrafik

Gång- och cykelförbindelse under järnvägen finns dels vid pendeltågsstationen, dels i områdets södra del. Cykelparkering finns vid stationen.

Trafikseparation

Bro tätort karaktäriseras delvis av lösningar enligt 1960-talets normer om separation av trafikslag. För invånarna innebär det begränsad framkomlighet i området. Trafikseparationen bidrar även till fysisk segregation mellan olika områden i tätorten.

Översiktliga konsekvenser av planprogrammet

Nedan redogörs översiktligt för de konsekvenser en exploatering av området kan medföra. Vid fortsatt detaljplanearbete görs fler utredningar för att visa hur negativa konsekvenser kan undvikas eller reduceras.

Ekologiska konsekvenser

Planområdet innehåller få naturvärden vilket medför att de negativa ekologiska konsekvenserna väntas vara låga.

Indirekt kan positiva ekologiska konsekvenser åstadkommas genom att skapa goda förutsättningar för en tätare stadsmiljö. På så sätt kan man stärka möjligheten att nå planområdet och dess verksamheter med gång-, cykel- eller kollektivtrafik och på så sätt möjliggöra ett hållbart resande till och från planområdet.

Trygghet för mig är att gatorna är upplysta och att det finns människor ute i alla åldrar, även sent på kvällarna.

Det är också positivt ur ett ekologiskt perspektiv att använda befintlig infrastruktur, för att på så sätt spara både mark och resurser men ändå kunna erbjuda fler bostäder och lokaler för verksamheter.

Sociala konsekvenser

En av ambitionerna med att få till en förändring av Bro är att öka variationen av utbud, arbetsplatser och olika upplåtelseformer på bostäder. En annan är att skapa bättre kopplingar mellan olika områden i Bro. I båda fallen är förhoppningen att bidra till att fler personer vistas och rör sig i de centrala delarna. Fler personer i rörelse ger bättre möjligheter för butiker och caféer att kunna gå runt och leder i sin tur till att fler personer uppehåller sig i de centrala delarna.

Det är viktigt att få till ett allsidigt utbud som lockar olika grupper. Känslan av trygghet i ett samhälle ökar där det finns många olika människor.

Ekonomiska konsekvenser

Genomförandet av planprogrammets innehåll medför en rad kommunala ekonomiska åtaganden. Utbyggnaden förutsätter investeringar i infrastruktur som av gator, dagvatten och parker. Driftkostnaderna för dessa anläggningar bedöms dock inte öka med hänsyn tagen till att ytorna redan idag är ianspråktagna samt att gatubredder minskas.

Existerande skolkapacitet räcker, även med det tillskott av bostäder som planeras. Däremot bedömer kommunen att en ny förskola behövs. Förskolan och dess finansiering kan utföras i såväl kommunal som privat regi.

Planarbetet finansieras med planavgifter avseende externa fastighetsägares del av planarbetet som genererar en utveckling med nya byggrätter.

En bedömning av exploateringsekonomi behöver göras i planarbetet då planprogrammet inte har den detaljeringsgrad som möjliggör en säker bedömning. Vid en utbyggnad med låg bebyggelse med småstadskarakter, enligt planprogrammets inriktning, för det med sig utmaningar avseende investeringar mot intäkter för byggrätter.

Längs Enköpingsvägen görs en bedömning om utmaning att skapa en ekonomisk effektivitet i nya parkeringslösningar då nuvarande markparkering delvis bebyggs med bostäder.

Köpmanvägen är idag delvis bebyggd med gles småhusbebyggelse. Köpmanvägen ska utvecklas till ett levande stråk som binder samman Bro Torg och Bro Station karakteriserad av låg bebyggelse med inriktning stadsradhus, småhus och låga flerbostadshus. Köpmanvägen byggs även om för att möjliggöra blandade trafikslag. För att åstadkomma önskad utveckling krävs förutom investeringar i vägen förvärv av fastigheter med småhus med stora tomter. Nya tomter med byggrätter bedöms inte väga upp mot

kostnaderna för exploateringskostnader och fastighetsförvärv utan bedöms ge ett underskott som behöver täckas av de andra områdena inom planprogrammet.

För de verksamheter som finns i området idag och i framtiden ges positiva ekonomiska konsekvenser med ambitionen om att få fler personer i rörelse. Då detta ger bättre förutsättningar för livskraftiga verksamheter såsom butiker och andra kommersiella lokaler.

Upplands-Bro kommun har cirka 30 000 invånare och är en växande kommun, både när det gäller invånare och företagsetableringar. Kommunen ligger vid Mälaren, ungefär två mil nordväst om Stockholm och pendeltåget tar ungefär 25 minuter till Stockholms central. Här finns två tätorter, Kungsängen och Bro, och en levande landsbygd.

Upplands-Bro växer och vi utvecklar kommunen för att möta framtidens behov. En kommun som du som bor, arbetar eller besöker ska trivas i, en kommun som erbjuder både närhet till grönområden och vatten, ett aktivt kultur- och föreningsliv och goda möjligheter för företag att växa och anställa. En modern kommun, som fokuserar på det viktiga.

**UPPLANDS-BRO
KOMMUN**

telefon: 08 - 581 690 00 • e-post: kommun@upplands-bro.se

postadress: Upplands-Bro kommun 196 81 Kungsängen

besöksadress: Furuhällsplan 1, Kungsängen

webbplats: www.upplands-bro.se

**UPPLANDS-BRO
KOMMUN**